

ארצות-הברית: גנרל במילכוד

עובדה מדהימה זו, שכמעט לא ידועה בארצות-הברית, הומחשה עליידי הייג בנתון מסקרן נוסף. אילו היתה ארצות-הברית נאלצת להקים כוח למשימות עימות עם הסובייטים באירופה, תחת נאט"ו, היא היתה צריכה להכפיל את החלק בתוצר הלאומי הגולמי המוקצב ל- ביטחון.

אבל עם שמרנים, אנשי ימין-קיצוני, ומנהלי-חברות קרתניים מן הדרום ומן המערב התיכון קשה להתמודד בעזרת נתונים, אפילו הם נכונים ודוקים, פרשנים רבים גורסים לאחרונה, שמעמדו של הייג מעורער מאוד ושי- סיכוייו לסיים את הקאדנציה כשרי-החוץ אינם גדולים.

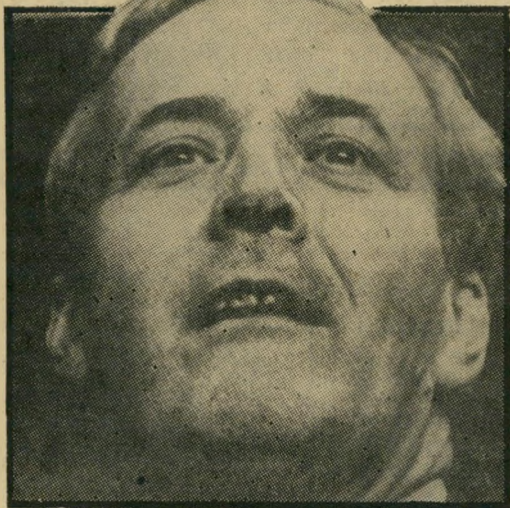
בריטניה: הבלון

הסוציאלי-דמוקרטי

לפני שלושה חודשים פרשו כמה חברי פרלמנט מסיעת הלייבור, ובראשם שירלי ויליאמס, דייוויד אוון ורוי ג'נקינס, ויסדו את המפלגה הסוציאלי-דמוקרטית.

בישראל הישור אותם לד"ש — עלבון חמור ולא צודק. בישראל היו רואים בויליאמס שמאלנית קיצונית ותומכת נלהבת בזכויות העולם השלישי. עם פרישתם פינקה אותם העיתונות הבורגנית. ניבאו להם גדולות, ופירסמו סקרים שהוכיחו שיש להם סיכוי להפוך המפלגה המובילה בבריטניה.

אבל הבוחר הבריטי לא מתפתה כל כך בקלות לבועות סבון, אפילו אם הן זוכות בתמיכת סאנדיי טיימס וגארדיון.

מנהיג השמאל בן

הסוציאלי-דמוקרטים — כישלון

מישאל דעתיקהל האחרון העמיד סוף-סוף את הפורשים במקומם.

הסקר פנה לגשאלים בצורה פשוטה וברורה: „אין הייתם מצביעים אילו נערכו הבחירות הכלליות לפרלמנט מחר?”

התשובה — באחוזים:

- לייבור — 39
- שמרנים — 35
- ליברלים — 14
- סוציאלי-דמוקרטים — 10
- אחרים — 2

בשיטת הבחירות האזורית ישיגו הסוציאלי-דמוקרטים — אולי — 10 מנדטים מתוך 625. ההר הוליד עכבר. עתה תולים הסוציאלי-דמוקרטים תיקוה במאבק הפנימי על תפקיד סגן מנהיג מפלגת הלייבור, הניטש בין מועמד הימין דניס היילי ומנהיג האגף השמאלי טוני בן. הם סבורים שתבוסת הימין תביא לחיזוק שורותיהם, אלא שאין כל סימן שתהליך כזה אכן יתרחש.

המצב בלייבור מורכב ומסובך. לא כל השמאל תומך בן, ורבים מאנשי המרכז סולדים מהיילי. ברור שרק ניצחון של בן יוכל להבטיח שהממשלה העתידה של הלייבור תנסה, לפחות, לבצע שינויים מיבניים סוציאלי-ליסטיים. מומחים לענייני פוליטיקה בריטית סבורים, שבשום מיקרה לא יתרחש פילוג רציני. לא צפויה, אם כך, כל לטאות ארוך נגדם בכך נזק רב לאינטרס של דמוקרטיה.

הייג לא חולק אידיאולוגית על הקו של הנשיא ועוזריו. הוא איש ימין „אינסטיטוטיוני” בז לזכויות האדם, רואה בכל תנועות השיחור טרוריסטים, ונוטה לשתף-פעולה עם דרום-אפריקה. עם זאת הוא פרגמטיסטי וביצועיסטי. הייג לא יפקיר מה שנראה לו כאינטרס ממשי, קונקרטי, של ארצות-הברית, למען הפנטזיה אידיאולוגית. אי אפשר לומר עליו שהוא מתלמידיו זאב ז'בוטינסקי.

רכרכים כפויי-טובה. הייג יודע היטב שהמוניטין שלו כמדינאי בכיר נרכש בעיקר עקב הקשרים המצויינים שיצר באירופה, כאשר כיהן כמפקד העליון של כוחות נאט"ו. הוא מגלה פתיחות רבה לאירופה, מביא בחשבון את האינטרסים ומנסה להדוף את התקפות הימין הקיצוני על מדינות השוק האירופי המשותף.

הפונדמנטליסטים בצוותו של רגן מתייחסים לאירופה בחשדנות רבה. הם רואים בבריטניה, בגרמניה ובעיקר בצרפת בעלות-ברית כפויי-טובה, רכרכיות ביחסן לסובייטים ואדישות לנטל הכבד המוטל על משלם המיסים האמריקאי. הייג מבין היטב את התפקיד המכריע של אירופה בזירה הבינלאומית. הוא התחשב בדעת ראשי השוק ככל הנוגע לחידוש שיחות פירוק הנשק (סאל"ט), ונימק את הסכמתו להסרת אמברגו-הדגנים על ברית-המועצות בזיקה לדיעה שרווחה באירופה בעניין זה.

עמדות אלה הובילו את הייג לעימות סמוי, אבל חריף, עם שריהגנה קאספר ויינברגר, המייצג הבכיר של לובי החברות הגדולות בממשלת רגן. העילה המיידית היתה ההתלהבות הכימית-ספונטאנית של הגנרל הייג ממיבצע חיל-האוויר הישראלי בעיראק. ויינברגר, שלו אינטרסים רבים בסעודיה, דרש מהייג להבין את חומרת הצעד הישראלי.

הייג נמצא במילכוד חמור. כשר הבכיר ביותר הוא תורם רבות ליוקרת הממשלה. לעומת זאת, ככל שעולה ביטחונם העצמי של רגן ועוזריו מתערער מעמדו של הייג עצמו!

שמרנים, ימניים וקרתנים. השבוע ניסה הייג להסביר את מדיניותו הפרו-אירופית בנימוקים שכלתניים, בהירים ומנומקים יותר. כלומר, באמצעות כלים שנועדו להרגיז את החובבנים בעלי האידיאולוגיה במישל רגן. הייג הסביר בפשטות, שבעשר השנים האחרונות העלו האירופים את תמיכתם הכספית בנאט"ו ב-22 אחוזים. בתקופה המקבילה ירדה התמיכה האמריקאית בנאט"ו ב-13 אחוזים.

הדגים הייג: „אילו פרצה מלחמה בתקופת כהונתי כמפקד נאט"ו היו 90 אחוז מחיילי כוחות היבשה שלי, 75 אחוז מחיילי הצי ו-80 אחוז מצוותי האוויר — אירופים.”

„אלכסנדר הייג הוא האדם השנוא ביותר בממשלה האמריקאית. למרבה הצער שונאים אותו בגלל הסיבות הלא-נכונות.”

הערה סרקסטית זו, ששובצה במאמר-מערכת של העיתון הרדיקלי של ניו-יורק, ויליג' ווייס, משקפת היטב את מצבו העכשווי של שרי-החוץ של ארצות-הברית. הגנרל לשעבר, אחת הדמויות האפלות ביותר בצוות של הנשיא לשעבר ריצ'ארד ניקסון, שנאשם בפשעי-מלחמה

שרי-החוץ הייג מועמד להדחה?

מחרידים בדרום מזרח אסיה, נרדף היום בוויינגטון דווקא בשל „נאורות” מופרות. בעניין זה מזכיר מצבו של הייג את מעמדו של משה דיין בממשלתו של מנחם בגין. הייג הוא, כמובן, מדינאי ברמה גבוהה.

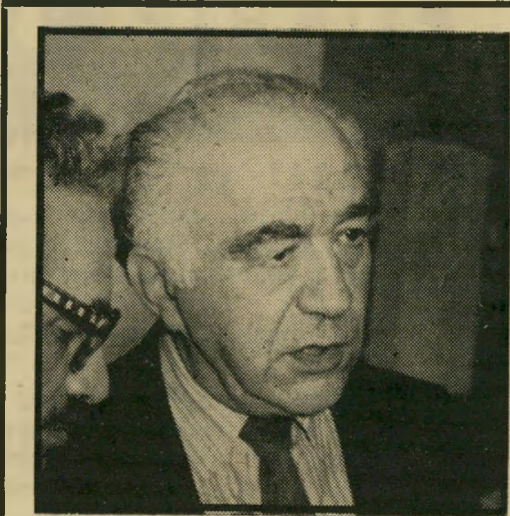
הצוות של רונאלד רגן מורכב, רובו ככולו, משתי קבוצות עיקריות. הקבוצה האידיאולוגית שואפת לבצע מדיניות ימנית קיצונית בארצות-הברית וחותרת לעימות אינטנסיבי עם ברית-המועצות. השניה משרתת בגלוי את החברות הגדולות, בעיקר חברות-נפט וחברות על-לאומיות. קשה למתוח קו מפריד מדויק בין שתי הקבוצות. חלק ניכר מחברי הממשלה שייך, בעצם, לשתי הקבוצות גם יחד.

העסקים השחורים

של „כור”

מדור זה זכה ברמו עקיף, לא בדיוק עדין, שרצוי „לרדת” מהטיפול בעסקי החברה ההסתדרותית כור בדרום-אפריקה. מורת-רוח מעצם הטיפול של עולם קטן בנושא הביע המנכ"ל עצמו, נפתלי בלומנטל, שהוא מועמד המערך לכהונת סגן-שר האוצר.

השבוע פירסמה כור מאזנים מרשימים וערכה מסע מקיף של יחסי-ציבור. דרום-אפריקה לא הוזכרה, כמובן. עד שלא יימסר לציבור חברי ההסתדרות מידע מדויק ומוסמך על נושא זה, לא ייפסק המאמץ לבדוק כל שביב של מידע. שיתוף הפעולה של חברה ההסתדרותית, הנשלטת על-ידי מפלגה חברה באינטרנציונל הסוציאליסטי, עם מישטר האפרטהייד, הוא רק חרפה מוס-רית. לטווח ארוך נגדם בכך נזק רב לאינטרס של מדינת-ישראל.

מנכ"ל-כור בלומנטל (מימין) פנייה עקיפה